36 615 Verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven

Nr. 21 Verslag van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven over het verzoekschrift van de heer I. inzake structurele nalatigheid van de Immigratie- en Naturalisatiedienst bij gezinshereniging

Vastgesteld 24 september 2026

Inleiding

Dit verslag bevat de behandeling door de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven (hierna: de commissie) van het verzoekschrift van de heer I. (hierna: verzoeker) inzake structurele nalatigheid van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: de IND) bij het beslissen op een aanvraag tot gezinshereniging.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op het verzoek en de daarbij horende feiten, de tijdens de inlichtingenfase ontvangen informatie van de minister van Asiel en Migratie (hierna: de minister), het oordeel van de commissie naar aanleiding van de inlichtingenfase en tot slot het voorstel van de commissie aan de Kamer.

Verzoek inclusief feitencomplex

Verzoeker heeft op 2 januari 2026 een verzoekschrift ingediend bij de commissie. Daarin geeft hij aan dat hij op 15 januari 2024 een aanvraag voor gezinshereniging heeft ingediend bij de IND. Verzoeker heeft een verblijfsvergunning in Nederland en woont hier inmiddels vijf jaar. Toen verzoeker voor het eerst naar Nederland kwam, werd hij teruggestuurd naar zijn land van herkomst, waarna hij bij terugkomst aldaar niet veel later werd gearresteerd. Uiteindelijk werd hij weer vrijgelaten met hulp van de Nederlandse autoriteiten, aldus verzoeker. Nu verzoeker in Nederland verblijft, wil hij zijn gezin naar Nederland halen wegens de voornoemde gebeurtenissen, die ernstige risico’s voor zijn gezin aantonen.

De IND heeft de wettelijke termijn voor de beslissing tot gezinshereniging overschreden. Verzoeker heeft de IND daarom tot twee keer toe in gebreke gesteld en beroep ingesteld bij de rechter. De rechter heeft verzoeker beide keren in het gelijk gesteld en de IND opgedragen binnen acht respectievelijk twee weken het gevraagde besluit inzake gezinshereniging te nemen. Uit de uitspraken blijkt tevens dat de IND werd verplicht een dwangsom te betalen voor elke dag dat de opgedragen beslistermijn zou worden overschreden. Een besluit van de IND bleef echter uit.

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift of zijn kwestie onder de aandacht kan worden gebracht bij de minister en of er kan worden toegezien op correct, menselijk en rechtsstatelijk handelen door de IND.

Inlichtingenfase

Inlichtingen minister

De commissie heeft de minister om inlichtingen verzocht bij brief van 23 januari 2026. In deze brief werd de minister gevraagd uiterlijk 9 maart 2026 de inlichtingen te verstrekken. Op 26 maart 2026 stuurde de minister een uitstelbrief met de mededeling dat de inlichtingen niet binnen de gebruikelijke termijn gegeven kunnen worden en dat deze uiterlijk binnen twee weken toegezonden zullen worden. Op 9 april 2026 zijn de inlichtingen vertrouwelijk verstrekt door de minister.

Overigens heeft verzoeker in de tussentijd, namelijk op 25 februari 2026, laten weten dat hij een positief besluit heeft ontvangen van de IND voor de nareis van zijn gezin.

De minister geeft in de inlichtingen aan dat door het aanhoudende grote aantal aanvragen om nareis de wachttijden voor aanvragers sterk is toegenomen. Daardoor hecht de IND eraan om recht te doen aan het principe dat degene die het langst wacht, het eerste aan de beurt komt, oftewel het zogenoemde first in, first out-beleid (hierna: fifo-beleid).

De minister schrijft dat verzoeker op 12 juli 2024 een brief heeft ontvangen van de IND waarin is uitgelegd dat de IND met dit fifo-beleid werkt. In deze brief is ook uitgelegd dat een ingebrekestelling en meerdere beroepen betreffende niet-tijdig beslissen er niet toe leiden dat de IND een aanvraag eerder zal oppakken.

Tot slot geeft de minister aan dat de aanvraag van verzoeker conform verwachting in januari 2026 in behandeling is genomen. Op de aanvraag van verzoeker is positief beslist en de kennisgeving is op 24 februari 2026 naar verzoeker verzonden.

Reactie verzoeker op ontvangen inlichtingen

Op 13 april 2026 zijn de inlichtingen aan verzoeker toegezonden. Wegens het positieve besluit dat verzoeker heeft gekregen op zijn aanvraag, heeft de commissie aangegeven dat zij genoeg informatie heeft om haar onderzoek af te ronden en een oordeel te geven.

Op 18 april 2026 heeft verzoeker gereageerd op de inlichtingen. Verzoeker geeft nogmaals aan dat hij het betreurt dat de procedure zo lang heeft moeten duren bij de IND.

Verzoeker geeft voorts aan dat zijn gezin inmiddels in Nederland is aangekomen, maar door ontbrekende documenten verzoeker en zijn gezin geen normaal leven kunnen leiden. De kinderen van verzoeker kunnen niet naar school en de dagelijkse situatie van verzoeker en zijn gezin is zeer moeilijk. Hij vraagt de commissie of zij dit onder de aandacht van de minister kan brengen.

Nadere inlichtingen minister

Op 22 april 2026 heeft de commissie de minister verzocht om nadere inlichtingen. In de brief werd de minister gevraagd uiterlijk 20 mei 2026 deze inlichtingen te verstrekken. Op 23 juli 2026 zijn de nadere inlichtingen vertrouwelijk verstrekt door de minister.

Allereest biedt de minister zijn excuses aan voor het feit dat de nadere inlichtingen niet binnen de gestelde termijn zijn gegeven en voor de impact van dit alles op verzoeker en zijn gezin. De minister geeft voorts aan dat op 4 mei 2026 de verblijfsdocumenten die de rechtmatige verblijfsstatus van het gezin van verzoeker bevestigen, aan hen zijn uitgereikt.

Oordeel van de commissie

De commissie constateert dat aan het verzoek van verzoeker is voldaan, nu de IND een besluit heeft genomen over de gezinshereniging.

Naar aanleiding van de behandeling van dit verzoekschrift maakt de commissie nog twee algemene opmerkingen.

Allereerst merkt de commissie op dat bij de behandeling van een eerder verzoekschrift[1] zij haar zorgen heeft geuit over het niet tijdig beslissen door de IND op aanvragen voor een verblijfsvergunning, in het bijzonder over dat aanvragers zelfs meerdere keren in het gelijk worden gesteld door de rechter en dat geen opvolging wordt gegeven aan de rechterlijke uitspraken. De minister heeft in zijn inlichtingen aangegeven dat de IND aanvragers informeert dat een ingebrekestelling en meerdere beroepen betreffende niet-tijdig beslissen er niet toe leiden dat de IND een aanvraag eerder zal oppakken. De commissie betreurt dit ten zeerste. Zoals eerder al is aangegeven in het verslag bij het voornoemde eerdere verzoekschrift, heeft de commissie algemene vragen gesteld aan de minister over het niet tijdig beslissen door de IND, wegens de vele signalen die de commissie hierover ontvangt. Deze vragen zijn inmiddels beantwoord door de minister.[2] De commissie zal zich beraden over de verdere behandeling van dit dossier.

Ten tweede zet de commissie vraagtekens bij de niet-tijdige toezending van stukken naar de commissie. De commissie heeft er begrip voor als een door haar gevraagde reactietermijn onverhoopt niet gehaald wordt en een bewindspersoon daar tijdig een uitstelbrief met motivering over stuurt. De commissie betreurt het dat in de onderhavige kwestie de uitstelbrief over de inlichtingen te laat kwam en dat – zonder uitstelbrief – de nadere inlichtingen veel te laat zijn toegestuurd, namelijk pas twee maanden na de gevraagde reactietermijn. De commissie gaat ervan uit dat zij in voorkomende gevallen in de toekomst tijdiger geïnformeerd wordt door de minister en dat (tijdig) uitstelbrieven worden verzonden indien een reactietermijn onverhoopt niet gehaald wordt.[3] Het gaat, zoals de minister ook zelf al aangeeft, immers vaak om verzoekers die druk en stress ervaren en graag duidelijkheid willen over hun positie.

Voorstel aan de Kamer

Er is geen aanleiding om een voorstel aan de Kamer te doen.

De voorzitter van de commissie,
Huidekooper

De adjunct-griffier van de commissie,
Paauwe

[1] Kamerstuk 36615, nr. 19.

[2] Kamerstuk 36615, nr. 20.

[3] Hoewel niet direct rakend aan het onderhavige verzoekschrift, merkt de commissie nog op dat ook de antwoorden op de algemene vragen over het niet tijdig beslissen door de IND pas ver na de gevraagde reactietermijn zijn toegezonden. De brief met vragen werd op 28 januari 2026 gestuurd met het verzoek deze uiterlijk 31 maart 2026 te beantwoorden. Uiteindelijk zijn deze vragen bij brief van 23 juli 2026 beantwoord.